

Huvudansökan, finskugriska och nordiska språk och litteratur: nordiska språk (svenska som modersmål) och nordisk litteratur

Urvalsprov och biämnesprov 26.5.2017

Texta dina person- och kontaktuppgifter.

Skriv ditt namn med latinska bokstäver (abcd...), inte t.ex. med kyrilliska bokstäver (абгд...).

Om du inte har en finsk personbeteckning, skriv i stället ditt födelsedatum.

Efternamn	
Samtliga förnamn	
Personbeteckning	
E-postadress	
Telefonnummer	

Kontrollera med hjälp av sidnumren att du har fått alla sidor.

Skriv ditt namn och din personbeteckning på varje sida, även om du inte svarar på uppgiften på sidan.

Skriv din namnteckning i nedanstående låda som tecken på att du har kontrollerat de detaljer som nämns ovan.

Namnteckning	
--------------	--

Om du vill att dina svar på uppgifterna bedöms, lämna nedanstående låda tom.

Om du vill att dina svar på uppgifterna inte bedöms, skriv följande text i nedanstående låda:

"Jag vill att mina svar inte bedöms". I det här fallet får du noll poäng för dina svar.

Avstående från bedömning	
--------------------------	--

Den här sidan är avsedd för universitetets anteckningar. Gör inga egna anteckningar på den här sidan.

NORD 1234

Del 1 Analysuppgifter, kan ge maximalt 60 p

Uppgift, 1 20 p

Bifogade text utgör inledningsscenen till August Strindbergs pjäs Fröken Julie, som behandlar en relation över klassgränser i det sena adertonhundralets svenska samhälle. Fröken Julie är en herrgårdsfröken som förälskar sig i betjänten Jean, med ödesdigra konsekvenser. Skriv en essä på de reserverade raderna, där du diskuterar hur klassamhället kommer till uttryck i tilltalet personerna emellan. Hitta på rubriken själv.

Handlingen i Grevens kök, Midsommarnatten

Kristin står vid spisen och steker i en stekpanna; hon är klädd i ljus bomullsklänning och har ett köksförkläde framför sig; Jean kommer in klädd i livré; bärande ett par stora ridstövlar med sporrar som han ställer ifrån sig på en synlig plats på golvet.

JEAN

I kväll är fröken Julie galen igen; komplett galen!

KRISTIN Så, är han här nu?

JEAN

Jag följde greven till station, och när jag kom tillbaka förbi logen, gick jag in och dansade. Och så får jag se fröken anförda dansen med skogvaktaren. Men när hon blir varse mig, rusar hon direkt i mina armar och bjuder upp mig, till damernas vals. Och sen har hon valsat så - att jag aldrig varit med om dylikt. Hon är galen!

KRISTIN

Det har hon alltid varit, men aldrig så som de sista fjorton dagarna, sedan förlovningen slogs upp.

JEAN

Ja, vad var det med den historien? Det var ju en fin karl, fast han inte var rik. Ack! de har så mycket choser för sig.

Sätter sig vid bordsändan.

Det är besynnerligt i alla fall, med en fröken, hm, att heldre vilja stanna hemma med folket, va? än följa sin far bort till släktingar! under midsommar!

KRISTIN

Hon är väl liksom generad efter den där kalabaliken med fästmannen.

JEAN

Troligen! Men det var en karl för sin hatt i alla fall. Vet du, Kristin, hur det gick till? Jag såg det jag, fast jag inte ville låtsas om det.

KRISTIN

Nej, såg han det?

JEAN

Jo, så gjorde jag. -De hölls på stallgård en afton och fröken tränerade honom som hon kallade det - vet du hur det gick till? Jo, hon lät honom springa över ridspöet! som en hund man lär hoppa. Han sprang två gånger och fick ett rapp för var gång; men tredje tog han ridspöet ur handen på henne, bröt det i tusen bitar; och så gick han.

KRISTIN

Gick det till på det viset! Nej! vad han säger?

JEAN

Ja, så var det med den saken! - Men vad har du nu för gott att ge mig Kristin?

KRISTIN

lägger upp ur pannan och sätter för Jean.

åh, det är en smula njure bara som jag skar ur kalvsteken!

Uppgift 2, 5 p

Bifogade text utgör ett utdrag ur Agneta von Koskulls roman *Från Twenty Gold till Kent*. Välj fem verb ur texten och gör om dem till substantiv enligt modellen *skratta >skratt*.

Redan på helgen började vi vänta på onsdagen för då skulle vi få se en riktigt stor båt. En oceanångare som gick med frakt. Mamma skulle ta oss dit för hon arbetade på Transatlantic & Wilhelmsen Lines och kände kaptenen.

På onsdag morgon togs våra bästa kläder fram. Jag fick ha den mörkblå kappan med sammetsbeslag och lackskorna som var för innebruk. Vi skulle nämligen få gå ombord.

Solen hade gått i moln när vi tog oss upp för lejdaren som var så lång och svajig att vi både skrek och skrattade på samma gång. Även mamma skrattade högt. Och en gång snubblade hon och fick nästan med sig mig. Till slut klarade vi oss ändå upp fast då hade vi skrattat så att sömmarna på mammas strumpor åkt på sned. Renata fick rätta till dem för hon hade sina mjuka vantar på dagen till ära. Det var viktigt att vi uppförde oss ordentligt nu sa mamma, för vi skulle få träffa någon som styrde båten och hette Kapten.

Vi fick gå igenom många korridorer och uppför flera trappor innan vi hittade rätt. Och visst var han stilig i sin mörka uniform utan ett dammkorn på skorna. Jag neg så djupt jag kunde för någon gång skulle vi kanske få åka över oceanen med honom. Det lovade han på ett språk som hette norska och var svårt att förstå.

Efter en stund kom två matrosar in i rummet med flaskor och glas och chokladkakor till oss barn. Royal var annars min favoritchoklad men den här satt fel i halsen på något sätt. Jag höll nästan på att kvävas och ville att vi skulle gå hem, men mamma hörde inte på. Hon och kaptenen skålade hela tiden och det hade lossnat testar ur frisyren. Efter en stund sa kaptenen någonting till de två matroserna, de skulle visst ta hand om någonting. Jag ville inte ha mera choklad utan drog i mamma för jag tyckte inte längre om båten. Och om vi skulle över oceanen så ville jag ha pappa med mig. Men kaptenen drog också i mamma och fick nästan genast upp henne från stolen. Fast sen satte hon sig igen för det fanns kvar i glaset. Hon lämnade allt läppstift runt glaset kant och såg inte alls

ut som hon brukade. Nu skulle hon och kaptenen gå titta på någonting och under tiden skulle vi vara med matroserna och få choklad.

Jag tittade bort mot Renata som stod bortvänd och petade med nageln mot fönsterbrädet. Catherine åt choklad och bladdrade i en tidning. Matroserna slängde en chokladkaka till mig. När jag sköt den ifrån mig flinade de som om jag sagt någonting roligt. Jag kunde se att det gjorde ont i Renatas nagel.

Jag satt alldeles stilla så länge jag kunde, men när mamma aldrig kom tillbaka började jag bli kall om händerna. När jag försökte värma dem mellan benen skrattade matroserna igen så att de vek sig. Jag reste mig för att leta reda på mamma.

En dörr lite längre ner i korridoren stod öppen och det låg en tant på sängen. Hon hade likadan korsett som min mamma men inga underbyxor. Mamma brukade ha ljusröda med lite benlängd. Plötsligt fick jag se att också kaptenen var därinne. Jag neg igen och skulle precis fråga efter mamma när han skyndade in i ett annat rum och stängde dörren efter sig. Då lyfte hon med korsetten lite på huvudet och jag såg att det var min mamma. Allting var kallt nu, nästan som ute och jag började skaka. Vi tittade på varandra men hon verkade inte känna igen mig. Min gråt hördes inte alls utan slank genast ner i den tjocka mattan. Jag tittade på lackskorna jag fått av mamma och pappa i julklapp. När jag rörde på benet rörde sig skon också. Jag kunde höra att hon vred på huvudet igen för det frasade lite i kudden.

När kapten öppnade dörren såg jag att det fanns ett badrum bakom honom. Han tittade på mig en stund men stängde sedan dörren igen. Det var nu så kallt att ingenting kändes, bara längst inne låg min tunga i en grop. Den kändes lite grann.

– Va ...? sa min mamma, va schka du?

Jag tittade på henne utan att röra huvudet. Jag tittade bara på ansiktet. Och efter en evighet började hon känna igen mig. Då kunde jag röra lite på benen igen. Jag spände knäna så att yllestrumporna stacks som vanligt.

Sedan skulle vi tillbaka ner för lejdaren. Det var ännu svårare den här gången för mamma var liksom inte i sin kappa, nylonstrumporna korvade sig runt vristerna och benen vek sig hela tiden. Men vi orkade inte stötta henne.

Skriv svaren på uppgift 2 här

1.

2.

3.

4.

5.

Uppgift 3, 5 p

Här nedan ser du korta texter där det lilla ordet **nog** ingår. Ge en passande synonym eller en kort förklaring på vad varje **nog** kunde betyda.

1. Även de vackraste blommor är starka **nog** att växa genom asfalt.

Okänd skribent

2. Vi var vänner bara du och jag, men så en dag förändrades allt du blev aldrig den du en gång varit, den personen som jag så länge hade tyckt om. Nu betar du dig som om du tar mig för givet. Men om du inte redan har märkt det har jag Tröttnat på att vara vid din sida. Kommer du ihåg när det bara var Du och Jag? Så bra vi hade det. Men det var ju så länge sedan nu. Och det kommer **nog** aldrig att bli så som jag länge har väntat på. Så detta måste vara slutet...Adjö.

Okänd skribent

3. Och alla tankar,
var kommer ni ifrån?

Alla sinnen snurrar runt

likt en spegelbild av dej.
Och detta vemod,
nog kommer det ifrån -
då vi älskade vid irländska Dungarvan-bay.
Göran Hansson

Skriv svaren på uppgift 3 här

1 (1p)

2 (2p)

3 (2p)

Del 2 Språkfärdighet, kan ge maximalt 40 p

Uppgift 7, 20 p

Din essä i uppgift 1 bedöms ur språklig synvinkel. Din text kommer att bedömas utifrån ordförråd, idiomatisk och grammatisk korrekthet, textbindning och textstruktur.

Uppgift 8, 20 p

Vissa ordpar är speciellt förrådiska och betydelsen förväxlas ofta. Förklara vad följande tio ordpar betyder. Ge förklaringen i form av exempelmeningar där orden ingår.

1	egalt	legalt
2	generell	generös
3	radikal	reaktionär
4	föreslå	förslå
5	utelämna	utlämna
6	avog	avig
7	fördra	föredra
8	drastisk	dramatisk
9	bredd	brädd
10	upprätthålla	uppehålla

Skriv dina exempelmeningar här

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Tekniska anteckningar: NORD A (A)

Sida: 18 (19)

Namn: _____

Personbeteckning: _____

Urvalsprovet 2017 Modellsvar

Osa 1 (0-50 p.)

Tämä osa sisältää tehtäviä, joilla mitataan kuinka hyvin hallitset julkaisussa "Nordens språk med rötter och fötter" esitetyt tiedot ja osaat soveltaa niitä.

Del 1 (0-50 p.)

Denna del innehåller uppgifter som mäter hur väl du behärskar och kan tillämpa innehållet i "Nordens språk med rötter och fötter".

I Modellsvaret avser sidhänvisningarna sidorna i "Nordens språk med rötter och fötter".

Tehtävä 1.1 (0–13 p.)

Vastaa seuraaviin kysymyksiin suomeksi tai ruotsiksi.

Uppgift 1.1 (0–13 p.)

Besvara följande frågor på finska eller på svenska.

Förklara vad som menas med fornnordiska (norrönt) och urnordiska? (0–2 p.) [s. 32–33]

Norrönt är det samma som fornnordiska och då menas språket i Norge och på Island 900–1350 e Kr.

Urnordiskan är den äldsta formen av germanska språk som vi har konkreta vittnesbörd om i form av skriftliga minnesmärken som kallas runor. Runinskrifterna under 200–500-talet skrevs på urnordiska.

Poäng ges inte om man inte kan visa att det är frågan om olika språk, inte kan visa vilket språk som är det äldre eller om man uppenbart har missförstått.

Vad innebär vågmodellen? (0–2 p.) [s. 46–51 ff.]

Vågmodellen är ett alternativ till stamträdsmodellen (som påvisar genetiskt släktskap mellan språk). Johannes Schmidt (1843–1901) är upphovsmannen till vågmodellen.

Vågrörelsen avser en språklig förändring eller innovation som sprider sig genom ett dialektområde eller språksamhälle. Vågmodellen illustrerar hur språkförändringar sprider sig och ger bevis genom dialektkartorna: folk som har kontakt med varandra talar likartat medan folk som inte har kontakt med varandra talar på ett annat sätt. Exempel på språkliga fenomen som spridits genom vågmodellen är tjockt l, mjuka konsonanter och tungrots-r

För att få fulla poäng måste det framgå av svaret att det är ett språkligt drag eller en språkförändring som sprids genom kontakt på ett sätt som liknar en vågrörelse.

Följande ord presenteras och förklaras i "Nordens språk med rötter och fötter". Förklara varför det finns likheter och olikheter. (0–3 p.) [s. 67–68]

	norska	danska	svenska
1.	spørje/spørre	spørge	fråga
2.	stilling	stilling	läge
3.	oppdage	opdage	upptäcka

I "Nordens språk med rötter och fötter" förklaras orden på följande sätt:

1. orden på rad ett har lånats in i norska och danska från norrönt (fornnordiskan) men till svenskan från lågtyskan.

2. orden på rad två har lånats in i norska och danska från lågtyskan men till svenskan har ordet "läge" kommit från gammalsvenskan.

3. orden på rad tre har lånats in från lågtyskan, men norskan och danskan lånade in ett ord medan svenskan lånade in ett annat.

Poäng ges för en korrekt analys och för följande element i svaret: i svaret noteras att det handlar om lånord, i svaret nämns de olika språken som lånat ut ord (norrönt/fornnordiska, gammalsvenska, lågtyska), i svaret noteras att norskan och danskan har ett liknande skriftspråk av historiska och politiska orsaker.

Poäng ges inte för en beskrivning av generella olikheter och likheter mellan språken och allmänna språkliga förändringar.

Vad karakteriserar ett standardtalspråk? (0–3 p.) [s. 40–41]

(Standardtalspråk är inte samma sak som standardspråk.) Ett standardiserat talspråk är en varietet som är nära knuten till skriftspråket. Det innebär att det finns normer för det, både i tal och i skrift. Oftast är standardtalspråket knutet till ett större enhetligt område som en nationalstat. Standardtalspråket har av sociala orsaker högre prestige än andra varieteter. Det används av en ekonomisk och politisk elit i huvudstaden. Standardtalspråket bygger på en idé om det enda korrekta språket, det som vanligen avses när man talar om ett talat språk, dvs. inte dialekt.

Ett poäng kan ges om det i svaret konstateras att standardtalspråket förstås av alla i landet, trots att det inte nämns i "Nordens språk med rötter och fötter".

Nämn samhällliga och kulturella faktorer som kan anses vara viktiga för att bevara samiska språk som levande språk. (0–3 p.) [s. 107 ff.]

När användningen har ökat i fler domäner än hemmet och renskötselnäringen har samiskans ställning stärkts. Faktorerna som bidrar till att bevara samiska språk som levande språk är till exempel

1. kultur och medier, dvs. tv (nyhetssändningar), tidningar och annan massmedia samt jojk, musik, dikter och litteratur.
2. skola och utbildning, undervisning på samiska ges inte enbart i grundskolan utan också i folkutbildningen, gymnasieskolan, sameskolorna och på universitetet.
3. samhälleligt erkännande genom lagstiftning och rätten att använda samiska i myndighetskontakter.
4. sametinget, det samiska språkrådet och annan samhällelig synlighet från översättning av dokument till att språket syns på skyltar och på kartor.

Poäng ges inte för svar som behandlar varför samiska språk ska bevaras eller för svar som beskriver samiska språk, eftersom frågan gäller faktorer som bevarar samiska språk.

Tehtävä 1.2 (0–12 p.)

Yhdistä väittämät oikeaan kieleen kirjoittamalla oikea kirjain väittämän jälkeiseen ruutuun. Voit käyttää jokaista kieltä vain kerran ja listassa on ylimääräinen kieli joka ei vastaa väittämiä.

Uppgift 1.2 (0–12 p.)

Para ihop rätt påstående med rätt språk genom att skriva rätt bokstav i rutan efter påståendet. Varje språk kan användas bara en gång och det finns ett extra språk i listan som inte motsvarar något påstående.

- A. danska
- B. finska
- C. färöiska
- D. isländska
- E. norska
- F. samiska
- G. svenska

1. Språket har ett speciellt pronomen för en grupp med personer av olika kön.
2. Substantiven i språket böjs i fyra kasus.
3. Verben i språket har en form för tvåtal.
4. Språkets negationsord kan ses som ett verb.
5. Språket har två tonaccenter.
6. Språket kan skrivas enligt två olika normer.

C (D)
D
F
B (F)
G (E)
E

Rätt svar ger 2 poäng och poäng har även getts för de alternativ som står i parentes ovan.

Rätt svar:

Språket har ett speciellt pronomen för en grupp med personer av olika kön.	färöiska
Substantiven i språket böjs i fyra kasus.	isländska
Verben i språket böjs i tvåtal.	samiska
Språkets negationsord kan ses som ett verb.	finska
Språket har två tonaccenter.	svenska
Språket kan skrivas enligt två olika normer.	norska

Tehtävä 1.3 (0–25 p.)

Alla on 25 väittämää. Merkitse rastilla kunkin väittämän kohdalle, onko se totta vai ei totta. Väittämä on totta tai ei totta sen mukaan, mitä koekirjallisuudessa esitetään. Jokainen oikea vastaus antaa 1 pisteen, väärä vastaus tai vastaukseton kohta 0 pistettä.

Uppgift 1.3 (0–25 p.)

Nedan finns 25 påståenden. Markera med ett kryss vid varje påstående om det är sant eller inte sant. Påståendet är sant eller inte sant utgående från vad som står i provlitteraturen. För varje rätt svar får du 1 poäng, för fel svar eller inget svar 0 poäng.

Väite Påståendet	Totta Sant	Ei totta Inte sant
Finskan är ett uraliskt språk.	x s. 75	
Språken i Norden är danska, svenska, norska, färöiska och isländska.		x s. 24
Lingua franca är ett modersmålsspråk.		x s. 26
Talare av ett litet språk förstår bäst andra språk.	x s. 25	
Importord påvisar släktskap mellan språken.		x s. 34
Alla som bor i ett dialektkontinuum förstår varandras tal.		x s. 35
Standardspråket har hög status.	x s. 40	
Nordskandinaviska och sydsandinaviska delar inbördes förståelse.	x s. 45	
Tjockt l och mjuka konsonanter spreds genom dialektkontakt.	x s. 49	
Tungrots-r används allt mer i Norge.	x s. 50	
Urordiskan år 500 och år 1000 var rätt lika.		x s. 52
Futhark betyder runsten.		x s. 52
Den äldre och yngre runraden hade lika många tecken.		x s. 53–54
Uppdelningen i väst- och östnordiska skedde ca år 500.		x s. 55

Uppdelningen i nord- och sydnordiska berodde främst på att danskan förändrades.	x s. 56–57	
Hårda konsonanter är typiska för danskan.		x s. 57
Tonem betyder tonaccent.	x s. 58	
Fonologi är det samma som ljudlära.	x s. 65	
För språkförståelse är det viktigt att uttalet i språken liknar varandra.		x s. 66
Norrmän förstår de andra skandinaviska språken bäst.	x s. 70–72	
De lågtyska lånorden har så gott som försvunnit ur de nordiska språken.		x s. 67–68
Med stamträdsmodellen kan vi förklara genetiskt släktskap mellan språken.	x s. 69	
De östersjöfinska språken har inbördes förståelse.		x s. 75
Vokalharmoni betyder ljudlära.		x s. 82, 65
I finskan är ljudlängden betydelseskiljande.	x s. 83	

Sidhänvisningarna är till "Nordens språk med rötter och fötter".

Osa 2 (0-50 p.)

Tämä osa sisältää tehtäviä, joilla mitataan kuinka hyvä kielitaitosi on ja kuinka hyvin hallitset kieliopin.

Del 2 (0-50 p.)

Denna del innehåller uppgifter som mäter hurdana språkkunskaper du har och väl du behärskar grammatiken.

Tehtävä/Uppgift 2.1 (0-15 p.) Modellsvar

Mänskligt språk kan ha existerat i 50 000 år eller mera, men det är *endast under en mycket kort tid av det mänskliga språkets historia* som det förekommit någon form av skrift. *Med hjälp av skriften* kan man förmedla och bevara information *utöver här och nu*. Många språk saknar skriftspråk, men *i skriftlösa kulturer* brukar den muntliga traditionen leva stark. *Till exempel* våra äldsta lagar skrevs ner utgående från vad lagkunniga läste upp ur minnet.

Djurens kommunikation är mycket begränsad när vi jämför den *med människans språkförmåga*.

Djurens märkliga kommunikativa förmåga beskrivs så här av Jean Craighead George i boken *Tala med djuren*. Hur kan vi egentligen veta vad som händer *till exempel i en hunds hjärna* när han viftar *på svansen*? Vi kan aldrig se in *i hans hjärna*. Men vi kan heller inte se in *i hjärnan på varandra*. Hur kan jag veta om ni ser grön färg *i samma nyans som jag*? Det betydelsefulla är att hunden ser något och viftar *på svansen*. Det vi skall titta efter är vad det är som gör hunden glad. Hunden viftar *på svansen* endast *åt levande föremål* – fjärilar eller människor – men aldrig *åt livlösa eller döda föremål*, inte ens ett ben. Detta säger något *om hundar*, även om vi inte kan komma *med en exakt förklaring till vad de försöker tala om för en fjärlil*. När hundar viftar *på svansen åt varandra* närmar de sig varandra *på ett vänskapligt sätt*. Vänskaplighet är alltså detsamma som glädje *för hundar*. Kanske de inbjuder fjärilar *till lek*.

Källa: *Orden vi ärvde* av Monica von Bonsdorff & Barbro Wiik, s. 171–173 (texten förkortad och bearbetad)

Poimi tekstistä sana/ilmaus, jota kysytään kohdissa 1–15, alleviivaa se ja kirjoita riville. (Plocka ut ur texten ord/uttryck som tillfrågas i punkterna 1–15, strecka under och skriv på raden.)

- 1 apuverbi (ett hjälpverb): *kan, ha, brukar, skall, försöker*
- 2 refleksiivipronomini (ett reflexivt pronomen): *sig*
- 3 personapronomini subjektina (ett personligt pronomen som subjekt): *jag, vi, ni, de*
- 4 substantiivi, joka on yhdyssana (ett sammansatt substantiv): *skriftspråk, språkförmåga*
- 5 ett-sukuinen substantiivi (ett substantiv i ett-genus/neutrum): *språk, språkets, skriftspråk, minnet, djuren, föremål, ben, sätt*
- 6 sivulause (en bisats): *som det förekommit någon form av skrift, vad lagkunniga läste upp ur minnet, när vi jämför den med människans språkförmåga, vad som händer till exempel i en hunds hjärna när han viftar på svansen, när han viftar på svansen, om ni ser grön färg i samma nyans som jag, att hunden ser något och viftar på svansen, vad det är som gör hunden glad, som gör hunden glad, även om vi inte kan komma med en exakt förklaring till vad de försöker tala om för en fjäril, vad de försöker tala om för en fjäril, när hundar viftar på svansen åt varandra*
- 7 prepositiolauseke (en prepositionsfras): med *kursiv* i texten (prepositionsfras inom en annan prepositionsfras har streckats under)
- 8 infinitiivi (en infinitiv): *ha, förmedla, bevaka, leva, veta, se, titta, komma, tala*
- 9 ajan ilmaus adverbialina (ett tidsuttryck som adverbial): *i 50 000 år eller mera, endast under en mycket kort tid av det mänskliga språkets historia, aldrig*. Också följande bisatser: *när vi jämför den med människans språkförmåga, när han viftar på svansen, när hundar viftar på svansen åt varandra*
- 10 adjektiivi superlatiivimuodossa (ett adjektiv i superlativ): *äldsta*
- 11 kysyvä adverbi (ett frågande adverb): *hur, när*
- 12 partisiipin preesens (ett presensparticip): *utgående, levande*
- 13 verbi s-passiivissa (ett verb i s-passiv): *skrevs, beskrivs*
- 14 partisiipin perfekt (ett perfektparticip): *begränsad*
- 15 substantiivin genetiivimuoto (en genitivform av ett substantiv): *språkets, djurens, hunds, människans*

Tehtävä/Uppgift 2.2 (0-10 p.) Modellsvar

Infinitiv	presens	preteritum	supinum
skriva	skriver	skrev	skrivit
tåla	tål	tålde	tålt
diskutera	diskuterar	diskuterade	diskuterat
besluta	beslutar	beslutade	beslutat
	besluter	beslöt	beslutit
le	ler	log	lett
bygga	bygger	byggde	byggt
nå	når	nådde	nått
erbjuda	erbjuder	erbjöd	erbjudit
gå	går	gick	gått
hinna	hinner	hann	hunnit

Tehtävä/Uppgift 2.3 (0-5 p.) Modellsvar

Välkommen! _____ (astua sisään). Kan vi sitta _____ (keittiö)? Jag har bakat _____ (mustikkapiirakka) som vi kan ha med kaffet. Tog du med dig _____ (paperit) från _____ (kokous) i går?

1. Stig på/in! Kom in! 2. i köket 3. (en) blåbärspaj/blåbärspirog
4. pappren/papperen/papprena/papperna 5. mötet

Tehtävä/Uppgift 2.4 (0-10 p.) Modellsvar

Mödra- och barnrådgivningsverksamheten bygger på en grundläggande idé om förebyggande och hälsofrämjande arbete till stöd för barn och föräldrar. Idén utvecklades bland annat av Sofie Mannerheim och Arvo Ylppö. Sofie Mannerheim, som utbildat sig till sjuksköterska i England, önskade stödja ensamma mödrar och deras barn. Idéerna var starkt förankrade i social rättvisa.

Hur som helst, den första rådgivningen startade 1922 i Mannerheims Barnskyddsförbunds regi i en vedkällare i arbetarkvarteret på Andra linjen 19. Mycket snart kunde man konstatera att barndödligheten, som var mycket hög i vårt land, sjönk då mammorna fick råd om hur de skulle sköta sina små.

Källa: Hbl 30.3. 2017. Texten har förkortats.

Tehtävä/Uppgift 2.5 (0-10 p.) Modellsvar

Nedan finns utdrag ur två texter som publicerats på både svenska och finska. Din uppgift är att fylla i luckorna i den svenska texten så att texten innehållsmässigt motsvarar den finska texten. Därtill ska du med din svenska översättning visa att du kan producera grammatikaliskt och kommunikativt acceptabel svenska. De ställen som saknas i den svenska texten har angetts med fetstil i den finska texten. Översättningarna i luckorna [1] – [8] ger 0–1 poäng, medan översättningen i lucka [9] ger 0–2 poäng. Det sammanlagda poängantalet uppgiften kan ge är 10 poäng.

<p>Kotoa muuttajan opas</p> <p>I Kotoa muuttaminen on suuri askel kohti itsenäisyyttä sekä todella tärkeä osa kehitysprosessissa kohti aikuisuutta. [1] Oma koti tuo vapautta, mutta myös vastuuta. Laadit itse omat sääntösi ilman kenenkään toisen määräyksiä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että siivoat, [2] valmistat ruokasi, peset vaatteesi ja maksat laskusi itse.</p> <p><i>Asunnon hankkiminen</i></p> <p>On tärkeää miettiä [3] etukäteen millaista asuntoa etsit. Markkinoilla on useita erilaisia asumismuotoja, kuten vuokra-asunto, omistusasunto tai opiskelija-asunto.</p> <p>II Kotoa muuttaminen saattaa [4] herättää monenlaisia tunteita. Oma vapaus ja päätöksenteon mahdollisuus saattaa tuntua [5] todella upealta. Ei enää vanhempia, jotka kertovat sinulle mitä sinun tulee tehdä ja milloin. On hauskaa [6] ottaa itse vastuuta asioista ja olla aikuinen. Myös oman kodin laittaminen on mukavaa, kun saa</p>	<p>Flytta hemifrån-guide</p> <p>I Att flytta hemifrån är ett stort steg mot självständighet, en väldigt viktig del i utvecklingsprocessen att bli vuxen. [1] ___Ett eget hem/ Det egna hemmet_____ betyder frihet, men också ansvar. Nu är det egna regler som gäller och det är heller ingen som säger åt dig att göra så eller så. Det betyder också att det är du som städar, [2] ___lagar mat/ lagar din mat_____, tar hand om tvätten och betalar räkningarna.</p> <p><i>Ordna bostad</i></p> <p>Det är viktigt att [3] ___på förhandl i förväg_____ fundera på hurdan bostad du är ute efter. Det finns ju flera olika boendeformer, så som hyresbostad, egen bostad eller studentbostad.</p> <p>II Då du flyttar hemifrån kan [4] _____många olika känslor vakna till liv/ väcker många olika känslor/ det väcka många/ olika/ mångsidiga känslor_____. Det kan vara [5] ___otroligt skönt Här flera alternativ möjliga. Ska vara grammatiska, språkligt och idiomatiskt korrekt för att ge poäng. Poäng ges inte för ”utmärkt”_____ att äntligen få bestämma allt själv, frihet. Inga föräldrar som säger vad du skall</p>
---	--

<p>itse päättää millaiset verhot haluaa, tai mihin sohva sijoitetaan. Tilanne voi tuntua samanaikaisesti [7] hyvin vapauttavalta ja hauskalta sekä tylsältä ja vaikealta. Voit tuntea koti-ikävää, ahdistusta ja pelkoa, kun et asu enää [8] lapsuudenkodissasi. On tavallista, että nämä tunteet vaihtelevat ja tulevat vuorotellen. Voit tuntea olevasi tunteiden vuoristoradassa, mutta tämä [9] on täysin luonnollista uudessa tilanteessa.</p>	<p>göra och du får äta vad du vill, när du vill. Det kanske är roligt att få [6] <i>__ta mer ansvar (själv)/ ta ansvar__</i></p> <p><i>Här måste ordföljden vara korrekt: ta ansvar</i></p> <p><i>själv_____</i> och vara vuxen. Och roligt att äntligen själv få skapa ett eget hem, bestämma hurdana gardiner det skall vara och var soffan skall stå. Samtidigt som det känns [7] <i>__väldigt befriande / frigörande_____</i> och roligt kan det också kännas tråkigt och svårt. Kanske du känner hemlängtan, oro och rädsla över att inte bo [8] <i>__hemma längre/ i ditt barndomshem / i barndomshemmet_____</i> längre. Det är vanligt att de här känslorna ändras och förekommer om vartannat. Det kan kännas som om dina känslor åker bergochdalbana, men det är [9] <i>__det är bara / helt naturligt i en ny situation / den nya situationen_____</i>.</p>
--	--

Källor: Utdrag ur Ida Asplunds *Flytta hemifrån-guide* och *Kotoa muuttajan opas*. Raseborgs ungdomar. Raaseporin nuoret. 2014. [www, senast hämtade 7.4.2017]. Den svenska texten är lätt bearbetad.

[1] – [8] = 0–1 poäng per fråga.

[9] = 0–2 poäng